

	SUBJECT			
Subject Code	Subject Status	Semester	Number of ECTS credits	Number of Lectures
Study programme for which the course has been organized		Academic Master Programme of the Faculty of Administrative and European Studies: European Studies		
First and Last Name of the Lecturers		Prof. dr Milan Popović		
Lecturing Methods		Predavanja.		
PLAN RAD				
Za poslednjih 10 časova od ukupno 30 časova				
Europe and the World: Immanuel Wallerstein's World-System Interpretation				
I čas: 18. decembar	METODOLOGIJA: ZA ALTERNATIVU I MULTIPERSPEKTIVIZAM. Metodologija i epistemologija, vladajuća i alternativna, kvantitativna i kvalitativna: razvoj, modernizacija, demokratizacija, tranzicija. Istoričnost moderne (društvene) nauke: rađanje, razvoj, kriza, alternativa, unutar ove i teorija svetskog sistema. Literatura: Wallerstein, 1996/1997, 2004/2005; Popović, 1998.			
II čas: 18. decembar	METODOLOGIJA: PROTIV MONIZMA I DOGMATIZMA. Kritika vladajućeg (birokratskog) neofunkcionalističkog dogmatizma »evropskih integracija«. Kritika dogme progressa. Za evropofiliju u odnosu na ciljeve a evroskepticizam u odnosu na sredstva evropskih integracija. Literatura: Popović, 2007, 2008.			
III čas: 18. decembar	DISKUSIJA. Pitanja, odgovori, rasprava.			
IV čas: 19. decembar	TEORIJA SVETSKOG SISTEMA: METODOLOŠKE PREMISE. Holizam, kompleksnost i kontradiktornost, transdisciplinarnost, probabilizam, multilinearizam. Posebno: tranzicija čega, nacije ili sveta? Posebno: kritika dogme progressa? Posebno: Balkan test za Zapad? Literatura: Wallerstein, 2004/2005; Popović, 1995, 1998; Hodge and Grbin, 1996.			
V čas: 19. decembar	TEORIJA SVETSKOG SISTEMA: OSNOVNI POJMOVI. VremeProstor, ciklični ritmovi i sekularni trendovi; centar, poluperiferija i periferija; istorijski sistem, savremeni svetski sistem kao istorijski sistem. Posebno tri ideje, otkrića: Mediteran i Evropa Fernana Brodela, savremeni svetski sistem Imanuela Volerstina, 25 vekova grčko-rimske i zapadne kulture Pitirima Sorokina. Literatura: Sorokin, 1957/2002; Wallerstein, 2004/2005; Popović, 1995, 1998, 2008.			
VI čas: 19. decembar	DISKUSIJA. Pitanja, odgovori, rasprava.			
VII čas: 20. decembar	BUDUĆNOST EVROPE I SVETA. O (ne)mogućnosti predviđanja u društvenim naukama. Tri konkurentske percepcije i interpretacije: »sukob civilizacija« S. Hantingtona, »kraj istorije« (plus revizija: »posthumana budućnost«) F. Fukujame, »utopistika« I. Volerstina. Literatura: Huntington, 1998; Fukujama, 1997/1992, 2003/2002; Wallerstein, 1998/2000.			
VIII čas: 20. decembar	KRAJ XX POČETAK XXI VEKA: OPADANJE AMERIČKE MOĆI, EVROPA I SVET. Hegemonijski ciklusi u međunarodnim odnosima u poslednjih pola milenijuma savremenog svetskog sistema. Hegemonija SAD, od rađanja do opadanja. Posle hladnog rata: od kratkotrajnog unipolarizma SAD, preko opadanja američke moći, do poluhaotičnog i opasnog multipolarizma. SAD i EU, 1945-1989-2001-: između partnerstva i rivalstva? EU »a big question mark«? Pozna moderna kao treća velika pozna epoha: opadanje, dekadencija, desno-populistička konvergencija. Literatura: Wallerstein, 2004, 2003/2004; Brzezinski, 2004; Popović, 2006, 2007, 2008.			
IX čas: 20. decembar	UTOPISTIKA: RACIONALNI IZBORI I ALTERNATIVE ZA XXI VEK. Tri geopolitička raskola u XXI veku. Međunarodni sistem u XXI veku od <i>Pax Americane</i> do <i>Pax Humane</i> : nova hegemonija, ili haotični i opasni multipolarizam, ili demokratski regulisani multipolarizam? Preokretanje: dinamika pozne moderne; novi istorijski sistem, renesansa, humanizam; demokratija, ekologija, alterglobalizam. Evropa (EU) i SAD, i druge velike sile, i svet: od ograničenog, lažnog i opasnog »evro-atlantskog«, ka stvarnom, istinskom i globalnom univerzalizmu, partnerstvu i bezbednosti. Literatura: Wallerstein, 1998/2000, 2006/2008; Popović, 2005.			
X čas: 20 decembar	DISKUSIJA. Pitanja, odgovori, rasprava.			

	Plus PET TEMA za moguće magistarske radove:
	1. KRIZA I ALTERNATIVE MODERNE DRUŠTVENE NAUKE.. Literatura: Wallerstein, 1996/1997, 2004/2005; Popović, 1998.
	2. TEORIJA SVETSKOG SISTEMA IMANUELA VOLERSTINA. Literatura: Wallerstein, 2004/2005; Popović, 1995, 1998, 2007, 2008.
	3. EVROPSKI UNIVERZALIZAM: DOMETI I LIMITI. Literatura: Wallerstein, 2006/2008.
	4. BUDUĆNOST EVROPE I SVETA: »SUKOB CIVILIZACIJA«, »KRAJ ISTORIJE«, »POSTHUMANA (ANTI)UTOPIJA«, »UTOPISTIKA«? Literatura: Huntington, 1998; Fukujama, 1997/1992, 2003/2002; Wallerstein, 1998/2000.
	5. ŠTA POSLE AMERIČKE HEGEMONIJE: MEĐUNARODNI SISTEM U XXI VEKU. Literatura: Wallerstein, 2004, 2003/2004, 2004/2005, 2006/2008, 1998/2000; Brzezinski, 2004; Popović, 2005, 2006, 2007, 2008.

Literatura

OBAVEZNA

Wallerstein, Immanuel (2006). *European Universalism: The Rhetoric of Power*. New York and London: The New Press; prevod na naš jezik: Volerstin, Immanuel (2008). *Evropski univerzalizam: retorika moći*. Cetinje: OKF.

Wallerstein, Immanuel (2004). »The U. S. And Europe, 1945 to Today,« Comment No. 137, May 15, 2004, <http://fbc.binghamton.edu/commentr.htm> (na ovom veb-sajtu mogu se naći i drugi kratki mada značajni i zanimljivi komentari Imanuela Volerstina koje on od 1998. neprekidno piše i objavljuje svakog prvog i petnaestog u mesecu).

Popović, Milan (2008). »Evropa i evropske integracije u svetlu teorije svetskog sistema,« u Zborniku Grupe autora (2008). *Priručnik za školu evropskih integracija*. Podgorica: Centar za građansko obrazovanje, Centar za razvoj nevladinih organizacija, Evropski pokret u Crnoj Gori; Drugo izdanje.

DOPUNSKA

Brzezinski, Zbigniew (2004). *The Choice: Global Domination or Global Leadership*. New York: Basic Books; prevod na naš jezik: (2004). *Američki izbor: globalna dominacija ili globalno vođstvo*. Zagreb: Politička kultura; Podgorica: CID.

Fukujama, Francis (1997). *Kraj istorije i poslednji čovek*. Podgorica: CID; original: Fukuyama, Francis (1992). *The End of History and the Last Man*.

Fukujama, Francis (2003). *Naša posthumana budućnost*. Podgorica: CID; original: Fukuyama, Francis (2002). *Our Posthumane Future*.

Hodge, Carole and **Grbin**, Mladen (1996). *A Test for Europe: Report: Confidence Building in Former Yugoslavia*. Glasgow: Institute of Russian and East European Studies, University of Glasgow.

Huntington, Samuel P. (1998). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. London: Touchstone; prevod na naš jezik: Podgorica: CID.

Mazower, Mark (2004). *Mračni kontinent: evropsko dvadeseto stoljeće*. Zagreb: Prometej; original: *Europe's Twentieth Century*.

Popović, Milan (2007). *Belle epoque: kritika dogme progresna*. Cetinje: Otvoreni kulturni forum (OKF); Zagreb: Durieux.

Popović, Milan (2005). *Dinamika ništavila: sociologija neslobode*. Cetinje: Otvoreni kulturni forum (OKF); Zagreb: Durieux.

Popović, Milan (2006). *Evropa-Antoaneta*. Ulcinj: Plima.

Popović, Milan (1998). »Posle hladnog rata,« Treći deo Udžbenika P. Jovanović, N. Dimitrijević, Milan Popović (1998). *Savremeni politički sistemi*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, str. 433-472.

Popović, Milan (1995). *Ritam sveta: terija svetskog sistema Imanuela Volerstina*. Podgorica: CID.

Sorokin, Pitirim (2002). *Društvena i kulturna dinamika*. Podgorica: CID; Beograd: Službeni list; original: (1957). *Social and Cultural Dynamics*.

Wallerstein, Immanuel (2003). *The Decline of American Power: The U. S. in a Chaotic World*. New York and London: The New Press; prevod na naš jezik: Volerstin, Immanuel (2004). *Opadanje američke moći*. Podgorica: CID.

Wallerstein, Immanuel (1998). *Utopistics: Or Historical Choices of the Twenty-First Century*. New York: The New Press; prevod na naš jezik: Volerstin, Immanuel (2000). *Utopistika: Ili istorijski izbori dvadesetprvog veka*. Beograd: Republika.

Wallerstein, Immanuel (2004). *World-System Analysis: An Introduction*. Durham and London: Duke University Press; prevod na naš jezik: Volerstin, Immanuel (2005). *Uvod u analizu svjetskog sistema*. Cetinje: Otvoreni kulturni forum

(OKF).

Wallerstein, Immanuel, and others (1996). *Open the Social Sciences*. Report on the Gulbenkian Commission on the Restructuring of the Social Sciences. Stanford, CA: Stanford University Press; prevod na naš jezik: Volerstin, Imanuel, i drugi (1997). *Kako otvoriti društvene nauke*. Izveštaj Gulbenkijanove komisije za restrukturisanje društvenih nauka. Podgorica: CID.

NAPOMENA

Na ličnom veb-sajtu Milana Popovića <http://www.milanmpopovic.info> mogu se naći njegovi gore navedeni radovi, kao i opširnija literatura u okviru univerzitetskih kurseva »Evropske integracije« i »European Integrations«.

	A	B	C	D	E
Broj poena					
Posebne naznake za predmet					
Napomena – dodatne informacije o predmetu					
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke			Prof. dr Milan Popović		